

men til gengæld må indordne os herunder, hvis vi ikke kan gennemtrumfe vore synspunkter i EF. Det må vist erkendes, at de nuancer, der på dette område kan være mellem medlemssituationen og ved at stå udenfor, lige så godt kan være negative som positive.

På noget længere sigt er det muligt, at EF's industripolitik vil føre til en vis favorisering af medlemmerne med hensyn til delagtiggørelse i offentlige indkøb og leverancer i forbindelse med fælles projekter på teknologisk avancerede områder. Betydningen heraf for dansk industri vil formentlig være ringe.

For det første vil det i mange tilfælde dreje sig om produktioner, som er bekostelige og ikke særligt egnede for dansk industri — f. eks. projekter af samme karakter som Concorde-projektet. For det andet er danske leverancer af komponenter i forbindelse hermed jo ikke udelukket, hvis dansk industri kan konkurrere på pris og kvalitet. Endelig er den marginale forøgelse af dansk industris teoretiske afsætningsmuligheder, deltagelse i sådant samarbejde kan indebære, ringe i forhold til det store toldfri afsætningsmarked på 260 mill. indbyggere, der også opnås ved deltagelse i en frihandelsløsning på industriområdet. Tilsvarende kan gøres gældende med hensyn til de forventninger om underleverancer til EF-virksomheder, der undertiden fremføres som argument for medlemskab. Også her vil det først og fremmest bero på dansk industris konkurrencedygtighed, om den toldfri adgang til EF kan udnyttes.

Der er nu engang grænser for, hvad dansk industri med sine 400.000 ansatte kan overkomme. Det er derfor også en realistisk vurdering af dansk industris muligheder for at udnytte det store marked, når det i 3. supplerende redegørelse fra udvalget vedrørende Danmarks forhold til de europæiske fællesskaber („den gule rapport“ fra 1971) i industriafsnittet hedder:

„Den forventede tilgang til arbejdsmarkedet og det stigende behov for arbejdskraft på andre områder, ikke mindst i den offentlige sektor, tyder ikke på, at der i de kommende år kan påregnes øget tilgang af arbejdskraft til industrien — navnlig ikke da fortsat nedgang i arbejdstiden må forudses. Det må derfor påregnes, at overgrænsen for industriproduktionens mængdemæssige

vækst også i de kommende år vil blive bestemt af stigningen i produktiviteten. Under forudsætning af uændret indenlandsk efterspørgsel vil en eventuel yderligere stigning i eksporten blive modsvaret af tilsvarende øget stigning i importen af industrielle færdigvarer.“

Med andre ord: Selvom der ved medlemskab skulle blive skabt bedre muligheder for dansk industris leverancer f. eks. til offentlige virksomheder i EF, vil en udnyttelse heraf i betragtning af det i forhold til dansk industris formåen enorme toldfri marked i Vesteuropa, der også er til rådighed ved en frihandelsløsning, højst sandsynligt føre til tilsvarende stigende import af færdigvarer eller reduceret eksport på andre områder.

De dynamiske aspekter.

Den økonomiske vækst i Storbritannien og udviklingen i den britiske industri har som bekendt været meget svagere end i de øvrige europæiske lande. Alle statistiske sammenligninger mellem EFTA-landenes udvikling og EF's er naturligvis præget heraf, hvilket har skabt myten om fællesmarkedets særlige industrielle dynamik.

Der er imidlertid ikke holdepunkt for, at de forskellige europæiske landes industrielle udvikling er afhængig af tilhørsforholdet til EF.

Fra 1960 til 1970 steg de industrielle produktionsindex (produktion i faste priser) gennemsnitlig 7 pct. årligt i Holland, Finland og Italien. I Danmark og Sverige var den årlige stigning 6½ pct., i Frankrig og Vesttyskland 5¾ pct., i Norge og Svejts 5½ pct., i Belgien 5 pct., i USA 4½ pct. og i Storbritannien 3 pct. årligt. Ser vi på udviklingen i de vesteuropæiske landes eksport af industrivarer, har vi omtrent samme billede. Målt i fast valuta (således at de forskellige kursændringer ikke spiller ind) finder man følgende gennemsnitlige årlige stigninger i industrieksporten fra 1960 til 1969: Danmark og Norge 13 pct., Holland og Finland 12 pct., Sverige, Italien, Belgien og Vesttyskland ca. 11 pct., Frankrig 9 pct. og Storbritannien atter i bunden med 6 pct. årligt.

Både hvad angår udviklingen i industriens produktion og eksport i 1960'erne, ligger Danmark højt på listen og over EF-gennemsnittet, hvad de nordiske lande taget under